

Stand van Zaken Landelijk Gebied

E. den Hertog/E. van Bon

Bespreekstuk (informerend)

Gevraagd besluit

1. Bespreken van de ontwikkelingen in het landelijk gebied.
2. Kennisnemen van de Uniebrief aan de Commissie Economie en Natuurherstel
3. Kennisnemen van de kernboodschappen uit de propositie landelijk gebied

De kern van het advies

Het kabinet Schoof heeft het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG) en het Transitiefonds geschrapt en via kamerbrieven haar alternatieve aanpak voorgesteld. Het rijk wil meer focus door te prioriteren op belangrijke gebiedsopgaven, 'de boer aan het roer' en 'minder praten, meer doen'. De provincies hoeven geen gebiedsprogramma's meer vast te stellen. Voor de wateropgaven geeft dit zorgen omdat de integrale aanpak en goede interbestuurlijke samenwerking sterk is teruggeschroefd. De aanpak wordt in de komende maanden uitgewerkt. Het is van belang om te proberen de wateropgaven hier goed in te krijgen. De samenwerking met de provincies en gebiedsprocessen gaan wel door en bieden goede kansen. Voor de gebiedsprocessen is circa 2 miljard euro beschikbaar, verdeeld over de provincies.

Ruimte voor landbouw en natuur

In onderstaande tabel staan de verschillen tussen het NPLG en het Ruimte voor landbouw en natuur (RLN) in hoofdlijnen op een rij.

NPLG	RLN
transitiefonds	SPUK's/provinciefonds
gebiedsgericht PPLG's	gebied specifiek
PPLG verplicht	PPLG vrijwillig
generiek klein aandeel	generiek groot aandeel
sturing doel, lange termijn	sturing maatregel, korte termijn
integraal	sectoraal/beperkt integraal
transitie	adaptatie
ruimtelijk (WaBoS)	Technisch
Geen geld voor beheer	Beheergeld (ANB)

In de kamerbrieven ruimte voor landbouw en natuur (RLN) en de contourenbrief agrarisch natuurbeheer (ANB) heeft de minister op hoofdlijnen aangegeven hoe zij het RLN en het ANB wil vormgeven

RLN: <https://open.overheid.nl/documenten/51eac974-9996-4ec5-bd62-7e5ffd825fa8/file>

ANB: <https://open.overheid.nl/documenten/6a3d40d0-d24d-41a2-ab15-2fe1c3b8906a/file>

Samenvattend geeft de minister aan dat de opgaven en doelen conform het regeerprogramma blijven staan, maar dat "de nationale koppen" eraf gehaald worden. Het Rijk wil op een andere manier gaan werken. De agrarische ondernemer komt in de aanpak centraal te staan, LVVN wil focus aanbrengen in beleid, minder praten en meer doen. Bedrijfsspecifieke emissiedoelen en innovatie vormen de basis van het beleid. In een aantal specifieke gebieden zal deze aanpak onvoldoende zijn en is extra inzet nodig. Het

RLN richt zich op deze specifieke gebieden (N2000, beekdalen, veenweide en gebieden met opgaven KRW en landbouwemissies). Het beschikbare budget wordt gericht ingezet voor doelbereik in deze gebieden.

De RLN brief geeft op hoofdlijnen een indicatie van de verdeling van de 5 miljard.

Element	Geschatte benodigde inzet (x mln)
Brede vrijwillige beëindigingsregeling	€1.250 - €2.500
Mest	€ 250
Innovatie en doelsturing	€1.250 - €2.500
Natuur	€ 500
Visserij en overig	€ 500

De hoofdlijnenbrief wordt uitgewerkt aan de hand van drie sporen:

1. Gebiedsgericht en ruimtelijk beleid
2. Rijksinzet in gebieden
3. Verbinding beleid en uitvoering.

De decentrale overheden zijn met name ambtelijk betrokken bij de Rijksinzet in gebieden. De Unie gebruikt hiervoor het netwerk landelijk gebied.

Agrarisch Natuur Beheer (ANB)

Het Rijk stelt vanaf 2026, 500 miljoen beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer. Het Rijk wil hiermee de positie van de agrarische ondernemer versterken door in te zetten op langjarige beheerafspraken, meer hectares (100.000 ha naar 280.000 ha) en bredere pakketten. ANB zal met namen ingezet worden in de specifieke gebieden uit het RLN. gemaakt kunnen worden. Voor de uitwerking van het ANB zal gebruik gemaakt worden van de structuur van het ANLb.

Het ministerie van LNV werkt toe naar een kamerbrief over RLN en ANB in mei.

Ministeriële commissie (MC) economie en natuurherstel

Naar aanleiding van twee recente rechterlijke uitspraken is er ministeriële commissie Economie en Natuurherstel benoemd. Deze MC heeft als doel om op korte termijn een concreet programma uit te werken om Nederland van het slot te halen en perspectief te bieden aan sectoren die zijn geraakt door de rechterlijke uitspraken. Dit wordt gedaan door:

1. te verkennen wat er mogelijk is of kan worden in de vergunningverlening;
2. een programma van maatregelen op te stellen gericht op een gegarandeerde vermindering van de stikstofuitstoot en natuurherstel;
3. in kaart te brengen wat de impact is van de 'terugwerkende kracht' uit de uitspraak van Raad van State en daar een oplossing voor bieden;
4. inzet te plegen richting Brussel en EU-wetgeving.

De uitspraak van de raad van state over het extern salderen heeft de vergunningverlening verder op slot gezet. De MC wil eind maart komen met een aanpak. Deze aanpak zal ongetwijfeld invloed hebben op de aanpak en de financiële verdeling van budgetten voor het landelijk gebied. Hierdoor zal de kamerbrief gepland staat in mei opnieuw op hoofdlijnen blijven. De Unie van waterschappen heeft de MC een brief gestuurd waarin wordt benadrukt dat er een geborgde aanpak voor stikstof en natuur, zie bijlage CWS 25 04b.

Kernboodschappen Samenwerken aan een Toekomstig Platteland

De CWS van november 2024 heeft de voorstellen van de waterschappen voor het landelijk gebied "SAMENWERKEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG PLATTELAND". Aan de basis van deze notitie liggen een zevental kernboodschappen. Deze kernboodschappen vindt u in de bijgevoegde notitie (CWS 25 04c).